

ZOEKEN NAAR HET IMAGO VAN DE TOEKOMSTIGE PUBLIC RELATIONS VERANTWOORDELIJKE

Begin 1969 kwam het Europees Centrum voor Public Relations met de vraag naar een eenvoudige methode om het "profiel" van de toekomstige public relations verantwoordelijke te kennen. Eens deze gestalte bepaald zou het mogelijk moeten zijn ook de gewenste vormings- en bijscholingsprogramma's op te maken, die een benadering van deze ideale gestalte zouden bevorderen. Aan het Belgisch Centrum voor Public Relations werd deze opdracht meegegeven : een persoonlijke samenwerking tussen Mevr. Roose-Latteur, de heren Baffrey, Van Bol en ondergetekende leidde tot een gemeenschappelijk onderzoek van Cetedi en CeCoWe, de centra voor communicatiewetenschappen van Leuven-Frans en Leuven-Nederlands, Mej. Th. Wouters zorgde voor het depouilleren.

Methode

Vermits het onderzoek in België bedoeld was als proef voor verdere uitwerking in de andere Europese landen, werd gestreefd naar een eenvoudige en algemeen-geldende methode : een geschreven onderzoek zou aan de leden van het Belgisch Centrum voor Public Relations worden toegezonden en als aanloop dienen voor een kwalitatief, mondeling onderzoek bij bedrijfsleiders en public relations experts, dat zal toelaten de inhoud van onderwijs- en bijscholingsprogramma's te bepalen op universitair, post-universitair, hoger technisch en professioneel niveau.

In de loop van 1969 werd de eerste fase uitgevoerd : 133 vragenlijsten werden verzonden aan de leden van het Belgisch Centrum voor Public Relations. Onmiddellijk bleek dat er zich twee moeilijkheden stelden : de vragenlijst had in feite moeten gericht zijn tot de professionele leden van het Belgisch Centrum en niet tot de sympathisanten die soms geen werkelijke beroepsactiviteit hebben. Een tweede, doch minder hinderlijk probleem betrof het feit dat een aantal ondervraagden tot dezelfde instelling behoorden en een te groot gewicht in de gemiddelden hadden kunnen werpen. In feite waren

sommige antwoorden collectieve antwoorden van hetzelfde bureau, zodat de moeilijkheid werd omzeild. Deze beide elementen hebben echter tot gevolg dat de 45 ingezonden antwoorden in feite een grotere representativiteit inhouden dan de cijferverhouding aanwijst. Van de 45 antwoorden werd slechts één nietig verklaard.

De vragenlijst zelf omvatte 28 onderwerpen, die in aanmerking komen om een onderwijsprogramma inzake public relations op te maken. Aan elk van deze 28 onderwerpen diende een bepaald gewicht gegeven volgens een schaal gaande van 0 tot 10 voor de jaren 1970 en 1980. Acht andere rubrieken werden voor vrije inschrijving en beoordeling opengelaten voor onderwerpen die zouden vergeten zijn. De belangrijkste moeilijkheid betrof hier het gebrek aan precisie van de onderwerpen : het is best mogelijk dat de ondervraagden een verschillende betekenis aan de trefwoorden hebben gegeven. Dit bezwaar was echter inherent aan de ongecompliceerdheid van de methode en zal in de tweede, kwalitatieve fase worden weggenomen. Tijdens deze tweede (mondelijke) fase zullen de public relations verantwoordelijken, de ondernemingshoofden, de generale ambtenaren, de aanwervingsdiensten enz. worden aangesproken.

Resultaten (in bijlage)

De onderwerpen werden geklasseerd en in zes categorieën gegroepeerd met volgende referentie :

1ste categorie	: onmisbaar voor een PRO
2de categorie	: noodzaak van goede kennis
3de categorie	: behoefte aan algemene vorming
4de categorie	: enkele begrippen voldoende
5de categorie	: weinig nuttig
6de categorie	: onbruikbaar

Zowel voor 1970 als voor 1980 werden alleen de eerste vier categorieën aangewend.

Commentaar

1. Alle onderwerpen krijgen een hogere codering voor 1980 in vergelijking met 1970. Dit mag als normaal aanzien worden; van groter belang is de belangrijkheid van het verschil. In de lijst van onderwerpen (bijlage) geeft het cijfer achter ieder onderwerp de gemiddelde codering en het cijfer tussen haakjes de waarde van het verschil tussen 1970 en 1980.

2. Voor sommige vakken is de codering zeer hoog; dit is met name het geval voor : kennis van een tweede taal, algemene sociologie, redactietechnieken, P.R.-theorie, beroepspraktijk en -ervaring, kennis van een derde taal, praktijkstudie en stages. Hoewel deze rubriek niet zo'n grote homogeniteit bereikt, als de voorgaande, mag zij toch daarbij geklasseerd worden omdat haar positie meer dan gunstig is ten opzichte van 1970.
In andere gevallen bestaat er een grotere spreiding in de codering, met name voor de sociaal-economische geschiedenis, het juridisch statuut van de massacommunicatiemiddelen en de informatiek.
3. Op te merken valt een belangrijke verschuiving, tussen 1970 en 1980, in de orde van belangrijkheid van de vakken. De vakken die de grootste winst boekten zijn : stages en informatiek en groepsdynamiek; het meest verloren hebben : reclame, literatuur, redactietechniek en spreekkunst.
4. Men moet wel vaststellen dat van de 9 vakken die bovenaan staan, er 6 geregeld verwaarloosd worden in het P.R.-onderwijs: kennis van een tweede en derde taal, beroepservaring, stage, praktijkstudie, redactietechniek. Daarentegen hecht ons onderwijs in 't algemeen veel belang aan vakken die onderaan in de klassering staan.
Het spreekt vanzelf dat de organisatie van stages en het verkrijgen van een zekere beroepservaring soms moeilijk op te lossen problemen meebrengen, maar de resultaten van de enquête zijn zeer homogeen. In dit verband zijn zij overduidelijk.
5. Wel kan de vraag gesteld worden of de ondervraging van practici geen al te sterke nadruk legt op de praktijk en op de ervaring, en minder op de theorie. In dit verband blijft een zekere tegenstelling waarneembaar tussen de algemeen aanvaarde tekortkomingen inzake vorming en bijscholing van de practici en de nadruk op de ervaring.
Is dit niet te verklaren door de soms al te theoretische vorming van de studenten, of tenminste door de wijze waarop studenten hun kennis aanbieden bij aanwerving ? Toch blijft de grote vraag (verschil 1980/1970) naar sociologische en psychologische vorming een verheugend verschijnsel.

Vraag tot besluit

Wordt het niet dringend tijd dat de universitaire onderwijscentra zoeken naar nieuwe oplossingen voor het bijbrengen van stagemogelijkheden en actief optreden bij de bijscholing (op theoretisch vlak) van de huidige practici ?

Bijlage

		<u>Klassering van de vakken</u>			
		<u>1970</u>		<u>1980</u>	<u>Afwijking</u>
1.	1 Kennis van een 2de taal	9,16	1.	1 Kennis van een 2de taal	9,85 0,69
2.	2 Redactietechnieken	7,68	2	Beroepspraktijken -ervaring	9,59 2,83
	3 Public Relations theorie	7,25	3	Stage	9,56 4,23
	4 Spreekkunst	6,91	4	P.R.-praktijkstudie	9,44 2,82
	5 Journalistieke techniek	6,78	5	P.R.-theorie	9,33 2,08
	6 Beroepspraktijk en ervaring	6,75	6	Redactietechnieken	9,29 1,61
	7 Kennis van een 3de taal	6,71	7	Kennis van een 3de taal	9,21 2,50
	8 P.R.-praktijkstudie	6,62	8	Audio-visuele techniek	8,65 2,10
	9 Audio-visuele techniek	6,55	9	P.R.-theorie	8,56 2,76
3.	10 Reclame	5,99	2.	10 Spreekkunst	8,43 1,52
	11 Theorie van de publieke opinie	5,80	11	Journalistieke techniek	8,33 1,55
	12 Grafische technieken	5,58	12	Algemene psychologie	8,16 2,84
	13 Industriële betrekkingen	5,50	13	Industriële betrekkingen	7,92 2,42
	14 Stage	5,33	14	Psycho-sociologische onderzoeksmethoden	7,87 3,09
	15 Algemene psychologie	5,32	15	Groepsdynamiek en-techniek	7,75 3,09
	16 Zakenbeheer	5,10	16	Grafische technieken	7,57 1,99
	17 Sociologie	4,90	17	Zakenbeheer	7,50 2,40
	18 Economie	4,86	18	Economie	7,30 2,44
	19 Psycho-sociologische onderzoeksmethoden	4,78	19	Sociologie	7,25 2,35
	20 Literatuur	4,68	20	Informatiek	7,-- 4,01
	21 Groepsdynamiek en -techniek	4,66	21	Juridisch statuut van de massacommunicatie	6,91 2,54
4.	22 Juridisch statuut van de massacommunicatie-media	4,37			

23 Marktstudie	4,33		22 Reclame	6,88	0,89
24 Rechten	3,98				
25 Semantiek	3,83	3.	23 Marktstudie	6,35	2,02
26 Socio-economische geschiedenis	3,50		24 Semantiek	6,10	2,27
27 Informatiek	2,99		25 Socio-economische geschiedenis	5,66	2,16
28 Filosofie	2,85		26 Literatuur	5,26	0,58
			27 Rechten	4,77	0,79
		4.	28 Filosofie	4,24	1,39
